

«вижили ще один день зі своїми дітьми», буде багато тих, хто виступає проти погляду на материнство, який стверджує, що силою Христа ми можемо зробити більше.

Ба більше, буде також чимало тих, хто обурюється перспективою материнства, яка вирішує захопитися за щось інше, ніж труднощі та втрату «свого часу», а саме: за велику кількість самоцвітів радості та задоволення, які сяють серед повсякденного ландшафту приготування обіду, привчання до горщика та зухвалої поведінки дітей. Іноді просто потрібен хтось, щоб нагадати нам, якою неймовірно радісною справою є все це шоу материнства.

І саме ось тут вступаю я. Мені ще навіть не виповнилося сорока, тому не можу вважати себе «старою», але я мама десяти дітей. І я добровільно хочу бути вашим уболівальником, вашим тренером у цьому вишколі, вашим другом і вашим попутником — «всім і все для всіх мам», якщо перефразувати апостола Павла. Тому що, хоч уся ця проблема з материнством у мене ще не з'ясована і чітко не визначена, у мене було достатньо практики, із застосуванням деяких мудрих біблійних правил, яких я навчилася від жінок, названих вище (та інших), щоб отримати непогане відчуття певних стратегій, які будуть корисні всім мамам. Бо це «загальноновизнана істина: дитина, яка має гріховну природу, потребує матері, яка любить і шукає Господа». (Вибач, Джейн Остін. Мені довелося.)

РОЗДІЛ 1

КУЛЬТУРА ПОСЕРЕДНЬОГО МАТЕРИНСТВА

Вивчення поглядів, які заважають нам уподібнюватися до Христа

Я відчуваю, що фраза «посереднє материнство» може викликати зовсім різні, навіть протилежні реакції серед випадкових відвідувачів книжкового магазину, які зненацька побачать обкладинку з таким гаслом. Певній частині людей відразу ж відгукнеться ця думка, їм навіть може здаватися, ніби вони точно знають, що я маю на увазі. Вони можуть мати рацію, а можуть і не мати. Інші можуть узяти мою книжку та погортати її з чистої цікавості. Мовляв, що може мати на увазі ця божевільна жінка з усіма цими дітьми, називаючи будь-яке материнство «посереднім»? І останній тип читачів, ймовірно, візьме цю книжку з явним наміром використати її для розпалювання каміна, навіть не розгорнувши. Як я смію натякати, що якась мати може не дорівнювати неймовірній войовничій міфічній богині? Адже ми

дали життя чи пройшли кризу вогонь і воду, обираючи наших дітей серед усього іншого.

Ми — мами. Почуй наш рев!

Я впевнена, що не згадала ще про один або два види реакції на цю книжку, включно з повною байдужістю, але це три найпоширеніші можливості, які спадають мені на думку, і тому я відчуваю, що змушена пояснити, якомога чіткіше, що саме маю на увазі під такою сповненою змісту фразою.

Але спочатку погляньмо, що каже нам про слово «посередній» словник *Merriam-Webster*. У визначенні цього слова він подає опис когось або чогось «помірної або низької якості, цінності, здібностей або продуктивності: як щось звичайне, таке собі».

Ой, справді?

Це не той стан, якого будь-хто хоче прагнути. Або принаймні ніхто *не повинен* цього хотіти. І все ж це стан, до якого я можу надто легко скотитися і до якого, здається, тяжіє наша теперішня культура материнства.

Як сказав неповторний Ін'юго Монтоя зі серіалу «Принцеса-наречена»: «Дозвольте мені пояснити».

Чому актуальний не завжди означає правдивий

Мій блог вимагає, щоб я проводила час у соціальних мережах, спілкуючись переважно з іншими матерями. І як знає кожен, хто провів хоча б дві хвилини у фейсбуці чи інстаграмі, соціальні мережі повні мемів. Особливо мемів про материнство.

Один із них запам'ятався мені на довгі роки. Він був приблизно такий:

Бог: Як гадаєш, яка ти мати?

Я: Цього тижня я годувала своїх дітей піцою майже щовечора, і я знаю, що повинна почитати їм, але мені це не дуже подобається, тому зазвичай я пропускаю читання. Три дні поспіль я одягала одне й те саме вбрання і не пам'ятаю, коли востаннє мила голову. Мені подобаються розмови з дітьми за вечерею, але в мене стільки всього в голові, тому багато часу я думаю про речі, які викликають у мене стрес, замість того, щоб справді слухати, коли моя донька розповідає мені про свій день, і я думаю, що вона це помічає. Більшість днів я надто виснажена, щоб робити щось, окрім перегляду *Netflix* цілий вечір, випиваючи кілька келихів вина, а потім лягаю спати надто пізно, тож коли прокидаюся вранці, щоб робити все це знову по колу, я постійно бурчу до своїх дітей.

Бог: Але ти їх любиш?

Я: Цілим серцем.

Бог: Мені здається, що ти чудова мама.

Звісно, «розмова з Богом» у цьому мемі надумана, але все ж розгляньмо його трохи уважніше, гаразд?

Ось фрагменти, які мене не дуже цікавлять (ви можете вважати по-іншому). По-перше, одяг, який не змінювали три дні. Якщо ви не відчуваєте неприємного запаху і не зустрічаєтеся з одними й тими ж людьми щодня (звичайно, крім ваших дітей і вашого чоловіка), ви, ймовірно, можете не

вважати це чимось страшним. Бог знає, що я одягала один і той самий топ і джинси (й ті самі штани та футболку як піжаму) кілька днів поспіль, тому що вони не настільки брудні, щоб кидати їх у кошик. Що ж до немитого волосся — як кучерява дівчина, яка мие голову *щонайчастіше* раз на тиждень, я взагалі можу закрити на це очі. Хіба що на вашій голові справді масне гніздо — у такому разі, дівчино, мийте голову.

Мені починає ставати трохи ніяково, коли читаю про постійне замовлення піци на вечерю. І не тому, що я не люблю час від часу скуштувати шматок смачного пирога. Я не належу також до фанатів сухих органічних сніданків, конопляних сердечок чи чайного гриба (хоча всі три можуть бути чудовим життєвим вибором), але я справді вважаю, що ми як ті, хто є піклувальниками й годувальниками, хто забезпечує засоби до існування, повинні докласти зусиль для приготування їжі. Здоров'я наших дітей дуже важливе, і постійний раціон із піцою (чи курячими нагетсами, чи готовими макаронами зі сиром у коробках) лише тимчасово забезпечить їх поживою, необхідною для розвитку їхнього тіла та мозку.

З цього моменту мем для мене втрачає будь-яку цілісність. І *не тому*, що для мене не є актуальним те, що мені не завжди подобаються певні заняття з моїми дітьми, що я надто переймаюся різними справами й надто мало слухаю або що хочу щовечора лише безтурботно лежати на дивані.

Тому що є.

Я вважаю, що все це цілком нормальні ескапістичні реакції на перевантаження і відповідно пригнічення, які може принести материнство. І це перші двері, крізь які хоче

пройти моє втомлене «я», коли мені дають можливість вибрати. Але ось яка річ: те, що щось є для нас актуальним, ще не означає, що воно не посереднє.

Насправді актуальне може вийти далеко за межі посередности та зануритися у відверту дрібну підлість. Інший мем, на який я випадково натрапила, звучав приблизно так: «Ти не справжня мати, якщо сьогодні ще не показувала середнього пальця своєму трирічному малюкові, коли він відвернувся». Грунтуючись на сотнях захоплених схвальних коментарів, я не могла не зробити висновку, що це було дуже актуальне почуття для аудиторії автора, який написав цей пост у соцмережі (ймовірно, вона складалася з жінок, котрі були матерями принаймні однієї трирічної дитини).

Річ у тім, що тоді я виховувала вісьмох дітей, і мені було відомо, як це — мати трирічних малюків вісім разів поспіль, і хоча «показувати пальця» насправді не в моєму стилі, я не можу заперечувати безбожний гнів, який час від часу виривався в моїй душі через дії маленької людини, яка лише нещодавно перестала носити підгузка.

Це смішно (я маю на увазі, що ми є дорослими в цьому сценарії), але це також актуально. Ось чому я відчуваю, що мушу повторно наголосити: актуальність і відчуття, що ситуація здається нам близькою — хоч інколи це може нам допомогти, — не є золотим стандартом материнства.

І саме ця актуальність дуже часто є гнилою суттю аргументу, який стверджує: «Якщо стільки матерів почуваються так само, це має бути правильним і правдивим».

Дякувати Богові, що ми маємо Його Святе Слово, Біблію, щоб боротися з такими міркуваннями. Павло, цей «супер-апостол», каже: «Знаю бо, що не живе в мені, тобто в моїм

тілі, добро: бажання бо добро творити є в мені, а добро виконати, то — ні; бо не роблю добра, що його хочу, але чиню зло, якого не хочу» (Рим. 7, 18–19).

Якщо говорити про ступінь актуальності (скільки разів я подумки нарікала на свою неспроможність протистояти булочці з корицею чи черговій порції морозива, які, як я знаю, мені насправді не потрібні?) — то тільки спираючись на міцний фундамент істини. Перший мем, про який я згадала, виражає певну тугу — майже бажання, щоб мама в цьому сценарії могла бути кращою, — а потім закінчується знизуванням плечима і визнанням (і таким собі «гаразд» від Бога), що «є, як є». А другий мем повний гнівного бунту. Так, моє ставлення до власної дитини — це злість і нетерплячість, але що з цього? Кожен так почувається.

Жоден із цих мемів не визнає, що справжнім корінням проблеми є наші власні материнські гріховні схильності. Тому що насправді це не наші погані дні, чи наші гормони, чи, що цілком зрозуміло, втома винуваті у тому, що ми опускаємо руки. А тоді що? Те, що ми неспроможні без Христа бути якимись іншими, ніж посередністю.

Звичайно, ми можемо, покладаючись на власні сили та ресурси, прожити день, тиждень, місяць або навіть рік. Але без сили Христа, що діє в нас і перемінює нас, ми неминуче повернемося до своїх моделей самовдоволення чи гніву. Бо, як сказано, «то Бог викликає у вас і хотіння і діяння за своїм уподобанням» (Флп. 2, 13). Найдисциплінованіші з нас, можливо, спроможні дотримуватися розкладу та контролювати більшу частину свого часу, але справжня досконалість — така, що приходить від оновленого розуму та серця — може впливати лише з того, що Святий Дух торкатиметься нашого

сумління, і з того, що в Посланні до ефесян описано як «очищення купіллям води з словом» (пор. Еф. 5, 26).

Я відчула саме такі докори сумління, коли в першому триместрі вагітності з Оноп мене наздогнали виснаження та нудота. У нас в родині мало відбутися весілля, і я сподівалася знайти саме ту сукню, яка помістила б мій незграбний животик типу «вона-ніби-вагітна». Мене не так сильно хвилювала сукня, як це впливало з кількості годин, проведених в інтернеті. Насправді я намагалася таким безглуздим чином відволіктися від страждань, які спричиняла вагітність. Я знала, що краще мені б читати Біблію принаймні з таким же запалом, як переглядаю сукні на розпродажі, й що я повинна лягати спати в розумний час, щоб мати енергію, необхідну як для розвитку мого нового малюка, так і для моїх інших дітей. Але я вперто трималася свого права «переглядати» щовечора після того, як діти лягали спати. Навіть коли я, захищаючись, казала собі, що це «мій час для самої себе» і що ця моя нічна ментальна втеча не впливає ні на кого іншого, Господь ніжно торкався мене і підштовхував моє вперте серце. Він нагадав мені, що хоча придбання сукні на весілля досить важливе, повністю присвячувати себе цьому заняттю шкодить сім'ї чи стосункам із Ним.

Я майже впевнена, що більшість вагітних мам, принаймні на короткий час, могли розділити зі мною це підживлене гормонами відчуття — потребу втечі від життя. Отже, що я хочу сказати? Якщо актуальність — це посередність (звісно, не завжди є так), то якими саме ми покликані бути як матері? Це якесь змагання, щоб отримати схвальні відгуки від наших однолітків? Чи ми покликані стати поколінням вимогливих мам з ідеально укладеним волоссям (ні), ідеально